

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa P.S.
przeciwko A.M.J. i „A.” Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 29 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Okręgowego w G.
z dnia 3 stycznia 2019 r., sygn. akt III Ca [...]; III Cz [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanych koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł.**

UZASADNIENIE

Powód P.S. wniósł przeciwko pozwanym A.J. i „A.” sp. z o.o. w S. cztery pozwy o zasądzenie kwot po 62.500 zł na podstawie weksla własnego wystawionego przez pozwanego A.J. w dniu 31 sierpnia 2012 r. na kwotę 500.000 zł i poręczzonego przez pozwaną Spółkę. Wyrokiem z dnia 20 lutego 2018 r. wydanym w połączonych do wspólnego rozpoznania sprawach, Sąd Rejonowy G.[...] uchylił w całości uprzednio wydane nakazy zapłaty w postępowaniu

nakazowym i oddalił powództwa. Apelacja powoda została oddalona wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 3 stycznia 2019 r.

W związku ze skargą kasacyjną powoda P.S. od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 3 stycznia 2019 r. należy podnieść, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Powód oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na istnieniu w sprawie zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), dotyczącego kwestii, czy zawarcie porozumienia między stronami niniejszego sporu, które w swej istocie podsumowywało dotychczasowe stosunki gospodarcze wynikające z pożyczek udzielanych przez powoda pozwanym, niwelując podstawę w postaci umów pożyczek oraz wola stron, aby nową podstawę tych zobowiązań stanowił wystawiony przez pozwanego wcześniej przy innej okazji weksel zupełny, stanowi nowację w świetle art. 506 k.c. Kolejne istotne zagadnienie, co do którego powinien się wypowiedzieć Sąd Najwyższy, dotyczy kwestii, czy ustalenie *animus novandi* (zamiaru nowacji) powinno nastąpić w wyniku analizy całokształtu towarzyszących okoliczności, w tym okoliczności „wokół” zawartego porozumienia a także tych, które miały miejsce już po zawarciu porozumienia, w szczególności w świetle art. 65 k.c.

W nawiązaniu do tak sformułowanej przyczyny kasacyjnej należy przypomnieć, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurystycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i orzecznictwa oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Skarżący powinien sformułować to zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy; przedstawić pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, wykazać zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia, a także wadliwość rozwiązania przez Sąd drugiej instancji postawionego problemu prawnego w sposób rzutujący na wynik sprawy.

Przedstawione przez skarżącego zagadnienia nie spełniają przytoczonych wyżej wymagań, albowiem skarżący ograniczył się w zasadzie do sformułowania pytań do rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, nie przedstawił pogłębionego wyводу jurystycznego dotyczącego wskazanych kwestii, brak jest też odniesienia do poglądów doktryny i judykatury na tle wykładni przepisu art. 506 k.c. Pierwsze z przedstawionych zagadnień w oczywisty sposób nie ma charakteru abstrakcyjnego; jest bowiem pytaniem o rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, w dodatku opartym na subiektywnej wizji okoliczności niniejszej sprawy, sformułowanej w oderwaniu od dokonanych przez Sądy orzekające ustaleń faktycznych, którymi – co należy przypomnieć – Sąd Najwyższy jest w postępowaniu kasacyjnym związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Skarżący nie wykazał także, aby na gruncie niniejszej sprawy powstała potrzeba wypowiedzenia się też przez Sąd Najwyższy co do drugiego przedstawionego zagadnienia, dotyczącego odtworzenia zamiaru nowacji. Podkreślić należy, że kwestia ta była wielokrotnie rozważana w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym wskazano w szczególności, że na tle art. 506 k.c. zamiar nowacji (*animus novandi*) nie powinien budzić wątpliwości, jego istnienie podlega jednak odtworzeniu według typowych zasad wykładni oświadczeń woli, to jest z uwzględnieniem treści tych oświadczeń i wszelkich towarzyszących im okoliczności (por. wyrok Sądu

Najwyższego z dnia 1 grudnia 2017 r., I CSK 101/17, nie publ.). W judykaturze zwracano także uwagę, że zamiar ten w niektórych sytuacjach może być ujawniony również w sposób dorozumiany (art. 60 w związku z art. 65 k.c.), jednak ciężar jego wykazania spoczywa każdorazowo na stronie, która wywodzi z tego faktu skutki prawne (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2000 r., V CKN 125/00, nie publ., z dnia 10 marca 2004 r., IV CK 95/03, nie publ., z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 407/07, nie publ., i z dnia 18 czerwca 2009 r., II CSK 37/09, nie publ.).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał także, że jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), wobec rażących naruszeń przez Sąd Okręgowy w G. przepisów prawa materialnego oraz przepisów postępowania. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na tej przyczynie kasacyjnej nakładało na skarżącego powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego lub procesowego. Oczywistość tego naruszenia polega na tym, że jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania poszerzonej analizy istotnych dla wyniku sprawy przepisów. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230). Powołując się na tę przesłankę przyjęcia do rozpoznania, skarżący ograniczył się do wskazania, że skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na rażące naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, których jednak we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wskazał i nie wykazał, że skutkowały one ewidentną wadliwością zaskarżonego orzeczenia. Tymczasem wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.)

i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 549/17 i z dnia 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 536/17 – nie publ.).

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 i art. 108 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).